

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
היחידה לתכניות משלימות למידה

תוכנית העשרה חינוכית

ניצנים בבתי הספר

נושא לימי הפעילות קיץ פעיל ובריא

תמוז תש"ף, יולי-אוגוסט 2020

3 **הקדמה**

5 **שבוע ראשון - היכרות והצגת נושא הפעילות בימי הקיץ**

7 פתיחה והתכנסות

9 פעילות חינוכית העשרתית

15 סיום היום

17 **שבוע שני - מים כמקור חיים**

18 פתיחה והתכנסות

21 פעילות חינוכית העשרתית

29 סיום היום

31 **שבוע שלישי - סיפורו של חוף**

32 פתיחה והתכנסות

35 פעילות חינוכית העשרתית

45 סיום היום

46 **שבוע רביעי - שמש קיצית**

47 פתיחה והתכנסות

50 פעילות חינוכית העשרתית

56 סיום היום

הפרוייקט מבוצע ע"י החברה למתנסים עפ"י מכרז היקפים משתנים מס' 15/5.2019
הפרוייקט מבוצע עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך

עיצוב גרפי גלית סבג "טו דו דיזיין" / עורכת לשון חוה לוסטיג-מלימובקה

יחידת ההעשרה שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת "צהרונים קיץ" בבתי הספר. היחידה מבוססת על רכיבי סדר היום וכוללת פעילויות לפתיחת היום, פעילויות חינוכיות העשרתיות ופעילויות לסיום היום.

הנושא המרכזי של היחידה הוא "קיץ פעיל ובריא", ובמהלך כל אחד משבועות הפעילות נעסוק בנושא אחר:

← שבוע ראשון – היכרות וגיבוש

← שבוע שני – מים כמקור חיים

← שבוע שלישי – סיפורו של חוף

← שבוע רביעי – שמש קיצית

התוכנית מכוונת להעשרת עולם הידע של התלמידים, לפיתוח מיומנויות קוגניטיביות, תוך-אישיות, בין-אישיות וגופניות ולהקניית ערכים, וזאת באמצעות משחקי חברה, משחקי תנועה, יצירות, פעילויות חקר וניסויים, משחקי דמיון, שיח במליאה, פעילויות סביב שירים ועוד.

להלן פירוט הידע, הערכים והמיומנויות שבהם נעסוק במהלך ימי הפעילות:

ידע

← התלמידים יבינו את חשיבות המים לגופנו.

← התלמידים יכירו את התכונות של המים.

← התלמידים יכירו וידעו על בע"ח במים.

← התלמידים יעמיקו את ידיעותיהם על חוף הים, חשיבות השמירה על חוף הים.

← התלמידים יכירו בעלי החיים החיים בחוף הים.

← התלמידים יעמיקו את ידיעותיהם תפקיד השמש ותכונותיה, אור וצל.

מיומנויות

מיומנויות קוגניטיביות

↵ התלמידים יתנסו בחשיבה יצירתית בעת פיתוח יוזמה חדשה ובמצבים חברתיים.

מיומנויות תוך אישיות

↵ התלמידים יפתחו סקרנות ורצון לחקור ולהרחיב אופקים בנושאים הנלמדים.

↵ התלמידים יגלו יוזמה אישית וקבוצתית.

מיומנויות בין-אישיות

↵ התלמידים ישתפו פעולה עם חברים ויעבדו בצוות, תוך חלוקת תפקידים יעילה ובשיתוף פעולה.

↵ התלמידים ישתפו ברגשות בדרכים מגוונות.

↵ התלמידים יבינו כיצד לנהל שיח מכבד.

מיומנויות גופניות

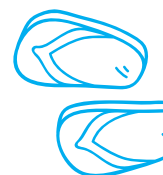
↵ התלמידים ייקחו חלק בפעילויות גופניות יחידניות וקבוצתיות.

ערכים

↵ שמירה על הטבע

↵ כבוד הדדי: התנהלות מכבדת כלפי הסובבים וכלפי האחר.

↵ שיתוף והשתתפות פעילה בקבוצת התלמידים.

נושא:

הכרות והצגת נושא הפעילות בימי הקיץ

יום ה'	יום ד'	
איך אני מרגיש היום? (בהשראת הקיץ)	נחשו מי אני או מה אני הכל אני יכול בחופש הגדול	פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהרים		
פעילות יצירה: יצירה אישית – שרשרת עם סמל אישי ציור משותף	פעילות חברתית: כובע המשאלות והכנת תקנון משחקי היכרות וגיבוש	פעילות חינוכית העשרתית
תערוכת סיכום השבוע	חבילה עוברת בהשראת הקיץ קיץ פעיל ובריא	סיום היום

מבוא למובילי הצהרון

השבוע הראשון של הפעילות עוסק בהיכרות ובהצגת הנושא "קיץ פעיל ובריא". זהו שלב ה"התקשרות" של הקבוצה, שלב שבו נרצה להכיר זה את זה, לתאם ציפיות בין הילדים והצוות, לקבוע את כללי ההתנהגות במהלך הפעילות ולאפשר קיום אקלים חינוכי מיטבי שיקל על הילדים את המעבר מפעילות הבוקר לשעות הצוהריים.

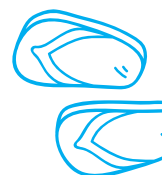
הפעילויות בשבוע הראשון, כפי שהן מוצגות בטבלה השבועית, עוסקות בהיכרות ו בנושא הקיץ, ומחולקות לפי רכיבי סדר היום:

← פתיחה והתכנסות

← ארוחת צוהריים

← פעילות חינוכית העשרתית

← סיום היום

לפניכם פעילויות שיש לשבץ בפתיחת היום (בעת איסוף במליאה), לפני ארוחת הצהריים, ומטרתן לאפשר מעבר נוח ורציף מפעילות הבוקר לצוהריים, לבדוק את שמות הנוכחים ולפתוח את הפעילות תוך מתן יחס אישי לכל תלמיד/ה.

פעילויות הפתיחה כולן קשורות לנושא השבועי: היכרות והצגת נושא הפעילות.

בחרו פעילות אחת לכל יום.

מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם ולעודד את הילדים לקחת חלק בפעילויות, ליזום ולהרחיב אותן בעצמם.

שימו לב – בפרק זה של היום על הפעילויות להיות קצרות וממוקדות, עד 20 דקות לכל היותר.

הכול אני יכול בחופש הגדול

עזרים: מחשב, אינטרנט.

מהלך הפעילות

➡ השמיעו לתלמידים את השיר "הכול אני יכול בחופש הגדול" – מילים ולחן: נעמי שמר. הקלידו ביוטיוב "דפנה ואורי: החופש הגדול – ילדות ישראלית", או היכנסו לקישור:

<https://www.youtube.com/watch?v=GAA0jtcZM>

➡ בהישמע השיר התלמידים הולכים בחדר ומברכים אחד את השני לשלום.

➡ כאשר התלמידים שומעים את הפזמון "הכול, הכול, אני יכול..." הם מספרים אחד לשני, במשפט קצר, מה הם אוהבים לעשות בחופש הגדול ובקיץ (למשל: ללכת לים ולבריכה, לבלות עם חברים, לאכול גלידה), וממשיכים הלאה.

נחשו מי אני או מה אני

עזרים: לוח וטוש מחיק.

מהלך הפעילות

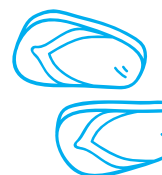
- ← התלמידים עורכים חידון קצר בהשראת הקיץ.
- ← כל תלמיד בתור בוחר מילה הקשורה לקיץ (שמש, גלידה, ים, חול וכו'). התלמיד אומר לחבריו לאיזו קבוצה/תחום שייכת המילה (צמחים/מאכלים/מקומות וכדומה).
- ← התלמידים שואלים עד 10 שאלות שהתשובות עליהן הן "כן" או "לא", ומנסים לזהות את המילה.
- ← רשמו את תשובות החידות על הלוח, הקריאו לילדים בסיכום הפעילות, סכמו והדגישו את הקשר בין המילים – כולן קשורות לקיץ.

איך אני מרגיש היום? (סמלים צבעוניים)

עזרים: פתקיות (דף ממו), כלי כתיבה, עפרונות צביעה וטושים.

מהלך הפעילות

- ← כל תלמיד מקבל פתקית קטנה ומצייר עליה צורה או סמל המביעים את מצב רוחו בהשראת הקיץ, לדוגמה: "היום אני מרגישה שמחה כמו השמש", "היום אני כועסת כמו המדוזה", "היום אני רגוע כמו ים שקט".
- ← הנחו את התלמידים להשתמש גם בצבע המתאים למצב רוחם.
- ← התלמידים תולים את הפתקיות עם הציורים על הלוח. מי שמעוניין מוזמן להציג במליאה את הפתק ולהסביר לחבריו כיצד הביע את מצב רוחו בציור.

פעילות חינוכית העשרתית

לפניכם פעילויות חינוכיות-העשרתיות בנושא "קִיץ פעיל ובריא"

שימו לב, יש לתכנן את הפעילויות מראש ולגלות רגישות וגמישות בהתאם לצורכי קבוצת הילדים. מומלץ להרחיב ולהוסיף גם מתוך תחומי הידע והעניין האישיים של מובילי הצהרון.

משחקי חברה: משחקי היכרות ומשחקי גיבוש

עזרים: כדור ים.

פתיחה

↪ היכרות ראשונית עם מובילי הצהרון.

↪ הציגו את שמכם והסבירו לתלמידים: היום אנו מתחילים את הפעילות בצהרון בנושא "קִיץ פעיל ובריא". בימים הקרובים נשחק במשחקי היכרות וגיבוש. ככל שנכיר זה את זה טוב יותר, כך נהנה יותר מהזמן המשותף שלנו יחד.

מהלך הפעילות

משחק 1 – מתמסרים הפוך

סבב ראשון

↪ התלמידים עומדים בפיסוק עם הפנים למרכז המעגל.

↪ התלמידים מגלגלים מאחד לשני את כדור הים ומציגים את שמם. אין לגלגל פעמיים לאותו תלמיד, כל אחד מקבל את הכדור פעם אחת.

סבב שני

↪ התלמידים עומדים בפיסוק כאשר גבם מופנה למרכז המעגל.

↪ מתמסרים על ידי גלגול הכדור בין הרגליים לכיוון מרכז המעגל.

↪ התלמיד שמגלגל את הכדור אומר את שמו של התלמיד שאליו הוא מוסר. אם הוא יודע פרט מעניין עליו הוא מוסיף ואומר גם אותו (למשל: "מיכל אוהבת לשחק כדורגל", או "דני שר יפה").

משחק 2 – לאן נושבת הרוח?

- ↪ התלמידים עומדים במעגל עם הפנים למרכז המעגל.
- ↪ מובילי הצהרון עומדים במרכז המעגל ומכריזים: "הרוח נושבת ומעיפה את כל מי שאוהב לאכול גלידה בקיץ".
- ↪ כל התלמידים שאוהבים לאכול גלידה מחליפים מקום.
- ↪ בכל פעם השתמשו בהיגדים שונים הקשורים לנושא הקיץ, למשל:
- ↪ "הרוח נושבת ומעיפה את כל מי שנועל סנדלים".
- ↪ "הרוח נושבת ומעיפה את כל מי שאוהב קרטיב לימון".
- ↪ "הרוח נושבת ומעיפה את כל מי שאוהב ללכת לים".
- ↪ לאחר כמה היגדים בקשו מהתלמידים, לפי התור, להיכנס למעגל ולהכריז "הרוח נושבת ומעיפה את כל מי..."

סיכום ודיון במליאה

- ↪ התלמידים ישתפו איך הרגישו בפעילויות.
- ↪ באמצעות המשחקים ששיחקנו היום העמקנו את ההיכרות בינינו וגילינו מה אתם אוהבים בקיץ, וראינו שיש בינינו דברים משותפים, למשל: הרבה ילדים אוהבים ללכת לים בקיץ, ורק חצי מהתלמידים אוהבים ארטיק לימון.
- ↪ מי זוכר אילו דברים משותפים אנו אוהבים לעשות בקיץ?
- ↪ האם אתם רוצים לספר לנו על דברים נוספים שאתם אוהבים לעשות בקיץ?
- ↪ למה לדעתכם החופש הגדול מתקיים בעונת הקיץ?
- ↪ אילו דברים מיוחדים יש בעונת הקיץ, שלא קיימים בעונות אחרות?
- ↪ אחרי שגילינו היום מה אתם אוהבים לעשות בקיץ, במפגש הבא נעזר בכובע קסמים ונשוחח על מה שאתם אוהבים ורוצים לעשות בצהרון.

פעילות חברתית: כובע המשאלות והכנת תקנון לצהרון

עזרים: לוח, טוש מחיק, כובע, בריסטול, טושים, מחשב ומקרן.

פתיחה

- ← כתבו את המילה "משאלה" על הלוח ושאלו את התלמידים מה המילה מזכירה להם. מה משמעות המילה, לדעתם?
- ← הסבירו לתלמידים שמשאלה היא תקווה או רצון בדבר-מה.
- ← הקרינו את סרטון הסיפור "כובע קסמים" מאת לאה גולדברג. הקלידו ביוטיוב: "כובע קסמים – לאה גולדברג שירה: רינת גבאי", או היכנסו ללינק: <https://www.youtube.com/watch?v=LghdW7FVZeA>

דיון במליאה בעקבות הסרטון

- ← מה מיוחד בסיפור על כובע הקסמים?
- ← מה מיוחד בכובע?
- ← מה מבקשת הילדה בסיפור?
- ← האם הייתם רוצים כובע קסמים משלכם? אם כן, מה הייתם מבקשים?

מהלך הפעילות

- ← התלמידים יושבים במעגל.
- ← הניחו כיסא במרכז המעגל ועליו הניחו את הכובע.
- ← כל תלמיד בתורו נכנס למרכז המעגל, מתיישב על הכיסא, חובש את הכובע ומביע משאלה בקול רם. כוונתו את התלמידים להביע משאלות הקשורות למשהו שהם רוצים להגשים במהלך הקיץ.
- ← בהמשך חוזרים על הפעילות. הפעם התלמידים מביעים משאלה הקשורה לפעילויות בצהרון. למשל: "הייתי רוצה שנעשה הרבה פעילויות עם מים", "הייתי רוצה שהילדים לא יריבו אחד עם השני".
- ← רשמו על הלוח את המשאלות שהביעו התלמידים במהלך הסבב השני וקראו אותן בפני הקבוצה.
- ← **הסבירו לילדים:** לכולנו משאלות רבות, תקוות או רצונות. חלק מהמשאלות שלכם אנחנו ננסה להגשים. כדי שיהיה לכולנו נעים בצהרון צריך לשמור על כמה חוקים וכללים. כעת ננסח יחד את החוקים והכללים, וניצור "תקנון לצהרון". מי יודע מהו תקנון? מה יש בו?

↩ אם נשמור על החוקים יהיה לנו קל יותר להגשים את המשאלות שלכם.

↩ נסחו ביחד עם התלמידים את החוקים על ידי שאילת שאלות.

↩ כאשר מנסחים כללי התנהגות, רצוי לנסחם על דרך החיוב ולא על דרך השלילה. לדוגמה, במקום "אסור להעליב ולקלל", או "אסור לריב", נאמר: "נדבר בכבוד ובמילים יפות אחד לשני", "כשיש בעיה ננסה לפתור, ואם לא נסתדר נפנה למבוגר שיעזור".

↩ כותבים את כללי הצהרון על בריסטול.

↩ בסיום, קוראים את הכללים והתלמידים חותמים את שמם בתחתית הבריסטול (אפשרו לילדים לחתום באופן יצירתי).

↩ את תקנון הצהרון מומלץ לתלות במקום בולט ולשלוח להורים.

סיכום

הסבירו לתלמידים: היום שמענו שיר המספר את הסיפור "כובע קסמים" מאת לאה גולדברג. בעקבות הסיפור הבאנו את "כובע המשאלות" של הצהרון, הפעלנו את הדמיון והבענו את הרצונות שלנו ואת המשאלות שלנו בקול רם. כדי שכולנו יהיה נעים בצהרון חשבנו ביחד על חוקים וכללים וניסחנו את תקנון הצהרון. כולנו מקפידים לשמור על הכללים כדי שיהיה לנו נעים.

פעילות יצירה אישית – שרשרת עם סמל אישי

עזרים: קרטון עבה בגודל A4, רדיד אלומיניום, עיפרון עם חוד עגול (לא חד), סלוטייפ, לורדים וחוט צמר. מומלץ להביא דוגמה מוחשית.

הכנה מראש

↩ חותכים מהקרטון מלבנים בגודל 4X5 ס"מ.

↩ ניתן להכין צורות גיאומטריות נוספות כמו ריבועים ומשולשים.

↩ ניתן להכין כמות כפולה, ולאפשר לתלמידים לתרגל לפני הביצוע הסופי.

פתיחה

↪ **הסבירו לתלמידים:** היום אנחנו מכינים שרשרת מיוחדת מעוצבת עם סמל אישי.

↪ הסמל הוא סוג של שפה שיכולה להעביר מסר בלתי-מילולי.

↪ הציגו תמונות של סמלים מגוונים (תמרורים, סמל של אוכל מהיר וכדומה) – מה אנו רואים בסמל? למשל, כשרואים תמרור בצורת מתומן עם רקע אדום וציור של יד לבנה – יודעים שהוא מסמן לנו לעצור. היום כל אחד מכם ייצור סמל המשקף את מה שהוא אוהב בקיץ.

אופן ההכנה

↪ עוטפים ריבוע קרטון (או צורה אחרת) בנייר אלומיניום. מחברים את שאריות האלומיניום בחלק האחורי בעזרת סלוטייפ.

↪ לוחצים קלות עם עיפרון לא מחודד על האלומיניום ויוצרים ציורים או צורות המסמלים את הקיץ. אין ללחוץ חזק, כדי שהנייר לא יקרע. מעבירים את היד על הצורה וחשים את המרקם שנוצר.

↪ צובעים את הסמל בלורדים צבעוניים. הקפידו לחשוב ולתכנן לפני שצובעים.

↪ מנקבים חור בעזרת מחורר בחלק העליון של הצורה ומשחילים את חוט הצמר.

סיכום ודיון במליאה

התלמידים עונדים את שרשראות הסמלים שיצרו. כל תלמיד מקבל הזדמנות לספר על היצירה שלו לחבריו במליאה. ניתן לבקש מהתלמידים לספר על המסר שהם מקבלים משרשרת של חבר.

פעילות יצירה – ציור משותף

עזרים: אלבד לבן או נייר שרטוט ארוך, צבעי גואש, פקקים מפלסטיק, מזלגות חד-פעמיים וצמרונים.

פתיחה

↪ **הסבירו לתלמידים:** גם בקיץ חשוב לשמור על הבריאות, לאכול אוכל בריא ולעסוק בפעילות גופנית. אנחנו קוראים לזה "קיץ פעיל ובריא".

↪ לכבוד פתיחת הצהרון נכין ביחד ציור משותף בנושא "קיץ פעיל ובריא", והציור יקשט את קירות הקבוצה שלנו.

אופן ההכנה

- ↪ מצמידים את השולחנות זה לזה. פורשים על השולחנות את האלבד הלבן או דפי שרטוט ארוכים.
- ↪ שופכים ארבעה צבעי גואש שונים (צבעים שמזכירים את הקיץ, לדוגמה: צהוב – שמש, כחול – ים) אחד ליד השני במרכז האלבד.
- ↪ התלמידים עומדים משני צידי השולחנות אחד מול השני.
- ↪ כל תלמיד אוחד צמרון, פקק או מזלג חד-פעמי. התלמידים טובלים את האביזר שבידיהם בצבע הגואש ומציירים ציור הקשור לקיץ. בקשו מהתלמידים להביע באמצעות הציור מהו קיץ בריא ופעיל עבורם, כיצד ניתן לשמור על הבריאות במהלך הקיץ, ואיזו פעילות מתאימה לקיץ.
- ↪ ניתן להשמיע ברקע את השיר "הכול אני יכול בחופש הגדול" (מילים ולחן: נעמי שמר).
- ↪ בסיום הפעילות התלמידים צועדים כמה צעדים אחורנית ומתבוננים על היצירה המשותפת.

סיכום ודיון במליאה

- ↪ כל אחד צייר ציור אישי, וביחד יצרנו ציור קבוצתי משותף. במה שונה הציור האישי מהציור הקבוצתי? האם כשמתבוננים על הציור מרחוק מגלים דברים חדשים?
- ↪ מי רוצה לספר לנו מה צייר?
- ↪ תוך כדי הדיון עם התלמידים יש להדגיש את מאפייני הקיץ, ואת הדמיון והשוני בין התלמידים (למשל, שני תלמידים ציירו פירות קיץ, כל אחד צייר פרי אחר).

חשוב לכנס את התלמידים בסיום היום, לפני הפיזור הביתה, ולקיים פעילות קצרה. סיכום מסודר של היום מאפשר לילדים לצאת מהצהרון בתחושה חיובית ומקל על המובילים לבצע פיזור מסודר ומבוקר של התלמידים לביתם.

לפניכם פעילויות שתוכלו לשבץ בפלח זה של היום. בחרו פעילות אחת לכל יום. מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם ולעודד את הילדים לקחת חלק בפעילויות, ליזום ולהרחיב אותן בעצמם.

קיש פעיל ובריא

מהלך הפעילות

← התלמידים עומדים במעגל.

← הסבירו לתלמידים את הוראות המשחק:

← הנושא שלנו הוא "קיש פעיל ובריא".

- כאשר אני אומרת את המילה "חופש", אתם אומרים "קיש".
- כאשר אני אומרת את המילה "קיש", אתם אומרים "פעיל".
- כאשר אני אומרת את המילה "פעיל", אתם אומרים "בריא".
- המובילה עומדת במרכז המעגל. בכל פעם היא פונה לאחד התלמידים ואומרת את אחת המילים ("חופש", "קיש" או "פעיל"), והתלמיד עונה בהתאם, בלי להתבלבל. הדגישו לתלמידים שיאמרו את המילה הבאה.

← תלמיד שמתבלבל צריך לענות על אחת השאלות הבאות:

- מה אתה אוהב לעשות בקיש?
- איך שומרים על קיש בריא?
- באילו מקומות אתה אוהב לבלות בקיש?
- אילו פעילויות אתה אוהב לעשות בקיש?
- אילו פירות אתה אוהב לאכול בקיש?
- אילו ירקות אתה אוהב לאכול בקיש?
- האם אתה אוהב לשחק בחול?

- איזו שתייה קרה אתה אוהב לשתות בקיץ?
- אילו מאכלים קרים אתה אוהב לאכול בקיץ?
- היכן אתה מבלה עם המשפחה בקיץ?

← אפשרות נוספת: תלמיד שמתבלבל, התלמיד שלצידו ישאל אותו שאלה מסקרנות לגבי דברים שהוא אוהב בקיץ.

חבילה עוברת לכבוד הקיץ שהגיע

עזרים: הפתעה עבור כל קבוצת הצהרון, עיתונים, סלוטייפ.

מהלך הפעילות

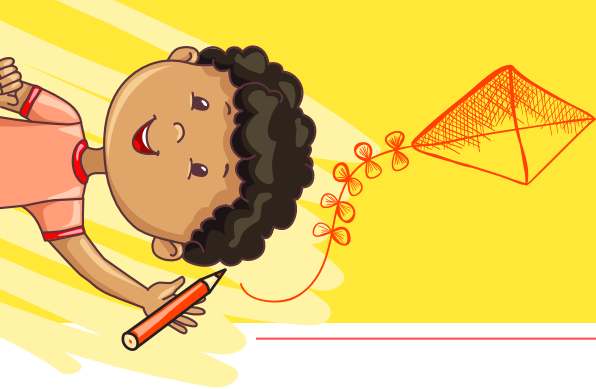
הכינו משחק "חבילה עוברת" בהשראת הקיץ. עטפו פריט קיצי (למשל, מדבקות של קרטיבים) בשכבות של עיתונים. בין כל כמה שכבות של עיתונים שלבו משימות היתוליות בהשראת הקיץ (למשל: לשיר שיר בנושא הקיץ, למצוא חרוז למילה קיץ, לספר בדיחה עם המילה קיץ). במהלך המשחק השמיעו שירים בנושא הקיץ. התלמידים מעבירים את החבילה ביניהם, וברגע שהמוזיקה נעצרת כל תלמיד בתורו מסיר שכבה. התלמיד קורא את המשימה ומבצע אותה. המשחק ממשיך עד שמגיעים להפתעה העטופה.

שימו לב, במידת הצורך המובילים יסייעו לתלמידים בקריאת המשימות.

תערוכת סיכום השבוע

בימי חמישי צרו בשיתוף התלמידים תערוכה המייצגת את העשייה והחווייה שלכם במהלך השבוע שחלף. יחד עם התלמידים סדרו שולחן חגיגי והניחו עליו את היצירות שהם יצרו במהלך השבוע. אפשרו לתלמידים לקשט את השולחן ולהוסיף כרטיסיות מידע הקשורות לנושא. אפשרו להם להסתובב ולהתרשם מהתערוכה.

נושא:

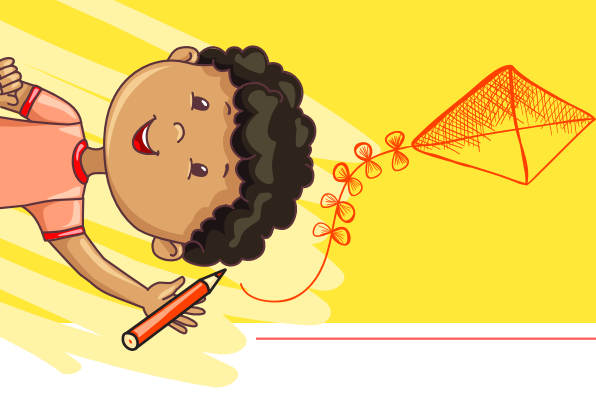
מים כמקור חיים

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
לכבוד הקיץ שהגיע	שלום אדוני המלך - חידון בפנטומימה בנושא מים	חוקרים צעירים - תכונות המים	איך אני מרגיש היום ללא מילים (הבעות פנים ושפת גוף)	פעילות רוגע והרפיה	פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים					
פעילות חברתית - תחנות רענון	פעילות יצירה - יצורים ימיים	פעילות חברתית - חוקרים ומתנסים	חוג העשרה	פעילות יצירה - מים וצבעים	פעילות חינוכית העשרתית
הולכים הביתה עם מילה טובה	ים יבשה	ילדים מדריכים	יוגה ים	תערוכת סיכום השבוע	סיום היום

מבוא למובילי הצהרון

השבוע השני של הפעילות בצהרון עוסק בנושא המים כמקור לחיים. במקום שבו יש מים יש חיים. באמצעות משחק וחקר נגלה עם הילדים כי המים הם מקור חיוני וחשוב עבור האדם, בעלי החיים והצמחים.

במהלך השבוע נשוחח עם הילדים על חשיבות המים, נתרענן במשחקי מים, נבצע ניסויים מדעיים שבמהלכם נחקור ונגלה תכונות שונות של המים, נלמד על מצבי הצבירה של המים, ניצור ונגלה כיצד ניתן לשמור על הים והסביבה.

פתיחה והתכנסות

לפניכם פעילויות בנושא **"מים כמקור חיים"** שיש לשבץ בפתיחת היום. מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם ולעודד את הילדים לקחת חלק בפעילויות, ליזום ולהרחיב אותן בעצמם.

לכבוד הקיץ שהגיע

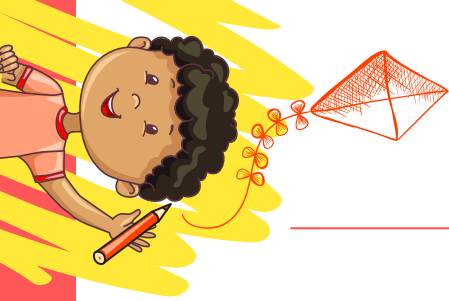
מהלך הפעילות

יושבים במעגל. כל תלמיד בתורו אומר מילה המתקשרת לקיץ ולמים, למשל: בריכה, אבטיח, השקיה. הילד הבא בתור מנסה לזכור את המילה שאמר הילד הראשון ולהוסיף מילה חדשה, וכך הלאה.

שלום אדוני המלך – חידון בפנטומימה

מהלך הפעילות

- ← אחד התלמידים נבחר להיות "מלך" או "מלכה".
- ← התלמידים שואלים את המלך: "איפה היית ומה עשית?".
- ← המלך מתאר בפנטומימה: "הייתי ב... ועשיתי...".
- ← עודדו את הילדים לתאר בפנטומימה מקומות או פעילויות הקשורים לקיץ ו/או למים (למשל: הייתי בים ושתיתי מים).
- ← התלמידים צריכים לנחש איפה המלך היה ומה עשה.

חוקרים צעירים – תכונות המים

עזרים: כוסות חד-פעמיות גדולות, כפיות חד-פעמיות, ביצה קשה ומלח.

מהלך הפעילות

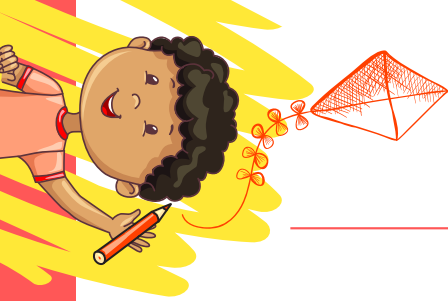
- ↪ ממלאים כוס במי ברז (מים מתוקים).
- ↪ מכניסים את הביצה הקשה למים. מה קורה לביצה? היא שוקעת.
- ↪ מוציאים את הביצה מהמים, מוסיפים כף מלח ומערבבים.
- ↪ מחזירים את הביצה למים. מה קורה לביצה? היא מתרוממת קצת מקרקעית הכוס.
- ↪ מוציאים את הביצה מהמים ומוסיפים עוד שתי כפות מלח, מערבבים.
- ↪ מחזירים את הביצה למים. מה קורה? ככל שממליחים יותר את המים, כך הביצה עולה עוד עד שהיא צפה.
- ↪ מדוע זה קורה? ככל שמוסיפים יותר מלח למים, כך הם הופכים להיות כבדים יותר והביצה לא יכולה לשקוע.
- ↪ האם אתם מכירים ים שהוא מלוח במיוחד? (בים המלח אנשים יכולים לצוף ללא בעיה).
- ↪ במהלך השבוע נערוך ניסויים נוספים הקשורים למים ונכיר את תכונות המים.

אין אני מרגיש היום ללא מילים (הבעות פנים ושפת גוף)

מהלך הפעילות

- ↪ התלמידים עומדים במעגל, וכל תלמיד מביע את הרגשתו באמצעות הבעות פנים ושפת גוף.
- ↪ התלמידים האחרים צריכים להבין למה התכוון. למשל:
 - שמחה: חיוך ודילוג במקום.
 - כעס: כיווץ גבות, ידיים משולבות או אגרופים קמוצים.

פעילות רוגע והרפיה

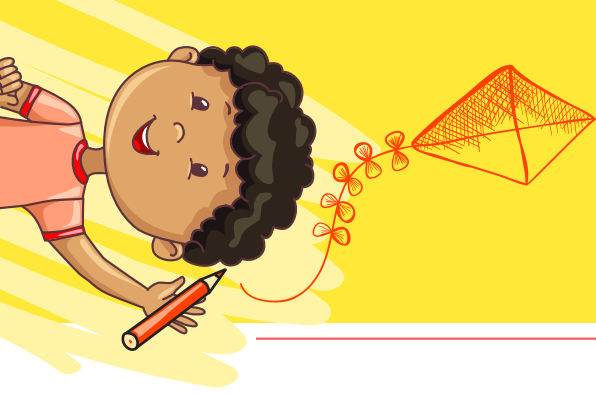
פתיחה

הסבירו לתלמידים: היום נתרגל פעילות רוגע והרפיה. האם אתם יודעים מהי הרפיה? הרפיה היא מצב שבו אנו "מנקים" את הראש ממחשבות, נכנסים לשלווה, מבצעים נשימות ומקשיבים לגוף שלנו. בואו נתרכז, נקשיב לגוף ונחדד את תשומת הלב שלנו לרגשות ולחושים שלנו.

מהלך הפעילות

- ↪ יושבים במעגל בישיבה מזרחית בגב זקוף ועיניים פקוחות.
 - ↪ המובילים מנחים את התלמידים לשבת בשקט, כל אחד קשוב לגופו.
 - ↪ כאשר תלמיד שומע משהו – עליו למשוך באוזנו.
 - ↪ כאשר רואים משהו מיוחד – ממצמצים בעיניים.
 - ↪ אם מריחים משהו חדש – מרחרחים עם האף.
 - ↪ אם חשים בפה טעם כלשהו – מלקקים את השפתיים.
 - ↪ אם מרגישים את אחד מאיברי הגוף – ברך, בטן, יד וכו' – נוגעים באיבר.
 - ↪ תלמידים ששמים לב לרגש – מניחים יד על הלב.
 - ↪ תלמידים ששמים לב למחשבות שלהם – מגרדים את הראש.
 - ↪ בסיום תרגיל המדיטציה שוחחו עם הילדים:
- אילו תחושות התעוררו בכם במהלך התרגיל? האם שמתם לב למשהו חדש? האם הרגשתם שאתם "מחדדים" את החושים שלכם?

פעילויות חינוכיות העשרתיות

לפניכם פעילויות חינוכיות-העשרתיות בנושא השבועי: מים כמקור לחיים.

פעילות חברתית בחצר – תחנות ריענון

עזרים: כוסות חד-פעמיות, 4 קנקנים עם מים, 2 דליים, 8 חולצות, חוט צמר, בגדי החלפה ומגבת.

פתיחה

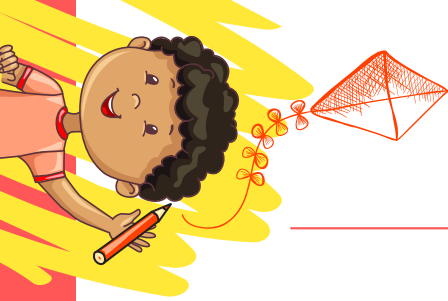
- ← הקיץ הגיע. האם יש צורך להיערך לתקופת הקיץ? אם כן, כיצד?
- ← בקיץ השמש מרבה לזרוח והטמפרטורות עולות: כיצד אנו מתאימים את הלבוש? לובשים בגדים מאווררים, חולצות קצרות, שותים הרבה מים, אוכלים פירות המכילים מים, כמו אבטיח, ועוד.
- ← למה חשוב לדעתכם לשתות מים באופן יומיומי?
- ← המים הם אחד המרכיבים החשובים ביותר לאדם. הם נמצאים בתוך התאים ובדם והם חיוניים לקיומם של כל תהליכי חילוף החומרים בגוף, כמו נשימה, תזונה ותנועה. בימים חמים אנחנו מזיעים יותר כדי להוריד את טמפרטורת הגוף.
- ← בימים חמים אלה חשוב שנקפיד לשתות הרבה מים.
- ← היום נבלה ב"תחנות ריענון" ונהנה ממשחקים עם מים. מהי לדעתכם תחנת ריענון? האם מישהו ביקר בתחנת ריענון?
- ← התלמידים מתחלקים לשתי קבוצות ועוברים יחד בין תחנות הריענון. הסבירו לתלמידים שכדי להצליח נדרשים שיתוף פעולה, עבודת צוות, כבוד הדדי וסבלנות.

תחנה 1 – מיקי מיקי

הכנה מוקדמת: 2 קנקנים/בקבוקים עם מים קרים וכוסות חד-פעמיות.

מהלך הפעילות

- ← התלמידים עומדים בשתי שורות אחד מול השני.
- ← כל תלמיד מקבל כוס חד-פעמית מלאה במים עד חצי גובהה.

↩ המובילה נותנת סימן ואומרת ברצף "מיקי, מיקי, מיקי...!". על התלמידים לשתות מים בלגימות קטנות בלי להפסיק, עד שהמובילה עוצרת.

↩ קבוצה שכל חבריה הצליחו לשתות בלי לעצור מקבלת 5 נקודות.

תחנה 2 – טיפות מים

הכנה מוקדמת: 2 חולצות ו-2 דליים מלאים במים, בתוך כל דלי מונחת חולצה.

מהלך הפעילות

↩ התלמידים עומדים בשני טורים אחד אחרי השני, בפיסוק.

↩ מניחים את הדליים בראש כל טור.

↩ על התלמידים להעביר את החולצה מעל הראש מאחד לשני.

↩ התלמידים העומדים אחרונים בטור מקבלים את החולצה ומעבירים אותה בחזרה בין הרגליים קדימה, לכיוון הילד הראשון בטור. חוזרים על הסבב פעמיים.

↩ הקבוצה הראשונה שמסיימת את שני הסבבים מקבלת 5 נקודות.

תחנה 3 – אתגר הכביסה

הכנה מוקדמת: 2 דליים ובהם מים עד חצי הגובה, בכל דלי 4 חולצות. חוט צמר מתוח בין שני עמודים.

מהלך הפעילות

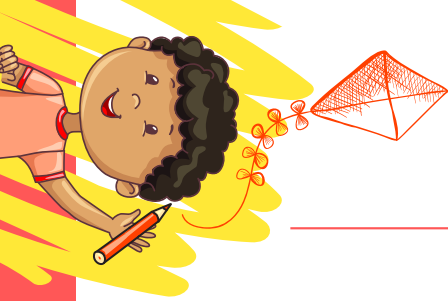
↩ התלמידים עומדים בשני טורים, בראש כל טור מונח דלי.

↩ התלמידים העומדים ראשונים בטור לוקחים חולצה אחת, רצים לעבר חבל הכביסה, תולים את החולצה הרטובה על החבל, רצים בחזרה ונעמדים בסוף הטור.

↩ התלמיד השני יוצא לדרך, וכך הלאה. כשמסיימים לתלות, מורידים את החולצות מהחבל באותו אופן ומחזירים חולצה אחרי חולצה לדלי.

↩ הקבוצה הראשונה שמסיימת את אתגר הכביסה מקבלת 5 נקודות.

תחנה 4 – צוות מים

הכנה מוקדמת: 2 קנקנים מלאים במים, 2 קנקנים ריקים וכוסות חד-פעמיות.

מהלך הפעילות

- ← התלמידים עומדים בשני טורים אחד אחרי השני, כל תלמיד מחזיק בידו כוס חד-פעמית.
- ← מניחים קנקן מלא במים בתחילת הטור וקנקן ריק בסוף הטור, מאחורי התלמיד האחרון.
- ← התלמיד הראשון מוזג מים מהקנקן לכוס שלו, ושופך אחורה בלי להסתכל לאחור. התלמיד שמאחוריו צריך לקלוט את המים אל תוך הכוס שלו, וכך הלאה.
- ← לאחר שהתלמיד האחרון קיבל את המים, עליו לשפוך את המים לקנקן הריק.
- ← הקבוצה הראשונה שהעבירה את כל המים מקבלת 5 נקודות.

פעילות יצירה – יצורים ימיים

עזרים: מחשב, מקרן, קרטונים של דגני בוקר, עיתונים, פלסטלינה, שאריות נייר צבעוניות, שאריות של שקיות ניילון, שאריות חומרי יצירה, מספריים, דבק פלסטי, טושים וצבעי כנדה.

פתיחה

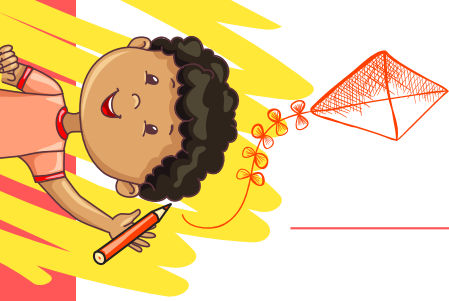
- ← במפגש הקודם שוחחנו על חשיבות המים לגוף האדם ונהנינו מתחנות ריענון עם מים. היום נשוחח על הים ועל היצורים החיים בו.
- ← נצפה בסרטון של רשות הטבע והגנים, על שמירת הים וסביבתו.
- ← הקלידו ביוטיוב: "שומרים על הים: יום החי בבר העולמי 2019", או היכנסו לקישור:

<https://www.youtube.com/watch?v=llz4PWxQpEc>

שיח ודיון במליאה

- ← מה מיוחד בים?
- ← אילו יצורים ימיים אתם מכירים?

← איך ניתן לשמור על הים שלנו?

← מהן הסכנות שהאדם משאיר לבעלי החיים בים?

← האם לדעתכם ילדים יכולים לסייע בשמירה על הים ועל היצורים הימיים?

מהלך הפעילות

← הכינו שולחן עם חומרי יצירה מגוונים וחומרים לשימוש חוזר.

← **הסבירו לתלמידים:** היום אנחנו הופכים למתנדבים ברשות הטבע והגנים. תפקידנו הוא לשמור על הים וסביבתו, ולצורך כך אנחנו מכינים מודעות ושלטים.

← כל תלמיד מכין שלט עם מסר הנוגע לחשיבות השמירה על הים או על בעלי החיים הימיים.

← משתמשים בקופסאות הקרטון כבסיס לשלט, כותבים את המסר, מציירים ומקשטים.

← בסיום הפעילות כל תלמיד מוזמן להציג את עבודתו.

סיכום ודיון במליאה

← שוחחו עם התלמידים על תהליך העבודה.

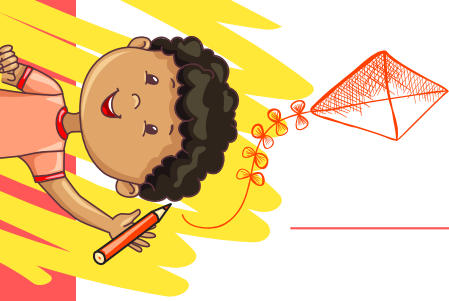
← מהו המסר שבחרתם להציג?

← למה לדעתכם חשוב לשמור על הים שלנו?

← איזה בעל חיים ימי בחרתם ומדוע?

היום למדנו על חשיבות השמירה על היצורים הימיים וסביבתם. זכרו שחשוב לשמור על הסביבה, ושגם ילדים יכולים לתרום למאמץ.

חוקרים ומתנסים

עזרים: קעריית עם מים, מקלות אוזניים, קעריית קטנה עם סבון כלים נוזלי, אטב משרדי, פלפל טחון, צבעי מאכל אדום, צהוב וכחול, צלחות חד-פעמיות ונייר סופג.

פתיחה

הסבירו לתלמידים: למים תכונות שונות וייחודיות. מי מהילדים מכיר תכונה של מים? היום נחקור את תכונות המים באמצעות ניסויים מדעיים.

מהלך הפעילות

מבצעים עם התלמידים את הניסויים הבאים:

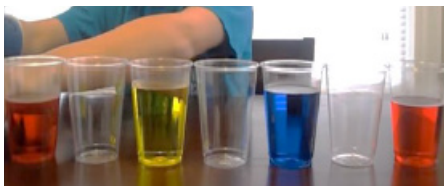
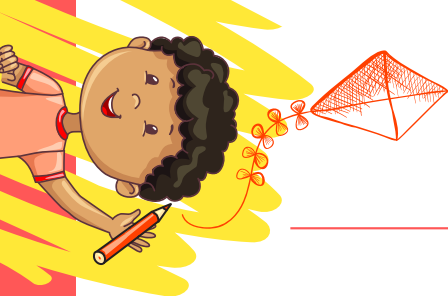
ניסוי מספר 1 – צניחה חופשית

- ↪ מניחים קערה עם מים במרכז השולחן.
- ↪ מניחים בעדינות רבה את האטב המשרדי על פני המים.
- ↪ נוגעים עם מקלון אוזניים במים. מה קורה? – כלום.
- ↪ טובלים את מקלון האוזניים בסבון הנוזלי ונוגעים שוב במים. מה קורה? האטב שוקע לקרקעית הקערה.
- ↪ **מדוע?** למים יש מתח פנים שמחזיק את האטב המשרדי, מעין קרום הקיים במים. טיפת הסבון שוברת את מתח הפנים, המים נעים והאטב שוקע.

ניסוי מספר 2 – הפלפל בורח

- ↪ שופכים מים לתוך צלחת חד-פעמית ומפזרים פלפל על פני המים.
- ↪ טובלים מקל אוזניים במרכז הצלחת. מה קורה? כלום.
- ↪ טובלים את מקל האוזניים בסבון הנוזלי ונוגעים איתו במים. מה קורה? גרגירי הפלפל בורחים ונצמדים לשולי הצלחת בעיגול יפה.
- ↪ **מדוע?** כפי שקרה בניסוי הראשון, הסבון שבר את מתח הפנים של המים והפלפל התפזר.

ניסוי מספר 3 – מים נוסעים

- ↪ ממלאים 4 כוסות חד-פעמיות במים עד $\frac{3}{4}$ מגובהן.
- ↪ מטפטפים לכוס הראשונה והשביעית מעט צבע מאכל **אדום**.
- ↪ לכוס השלישית מטפטפים מעט צבע מאכל **צהוב**.
- ↪ לכוס החמישית מטפטפים מעט צבע מאכל **כחול**.
- ↪ כוסות 2, 4 ו-6 נותרות ריקות (ראו בתמונה).
- ↪ לוקחים ריבוע של נייר סופג ומקפלים אותו לפיסה צרה.
- ↪ מניחים קצה אחד של הנייר בכוס הראשונה עם המים האדומים, וקצה שני מכניסים לתוך הכוס השנייה (הריקה).
- ↪ נייר מטבח שני – קצה אחד בתוך הכוס השנייה וקצה שני מכניסים לכוס השלישית עם המים הצהובים. וכך הלאה (ראו תמונה).
- ↪ ממתנים מספר דקות. מה קורה?
- ↪ מים עוברים מהכוסות המלאות לכוסות הריקות.
- ↪ הצבעים מתערבבים ונוצרים צבעים חדשים – כמו צבעי הקשת.
- ↪ **מדוע?** נייר המטבח סופח את המים הצבעוניים, שואב אותם, והם עוברים לאורכו. כשהנייר ספוג – המים יוצאים ממנו לכוס הריקה. מכיוון שזה קורה בשני צידי הכוס הריקה – מתמלאים בה מים משני צבעים, והם מתערבבים ויוצרים צבע חדש.

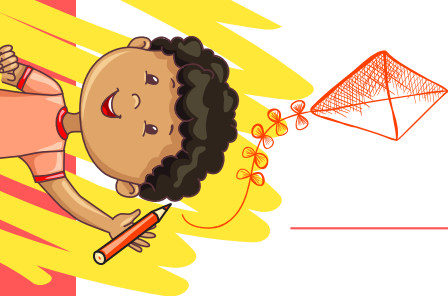
פעילות יצירה – מים וצבעים

עזרים: כוסות חד-פעמיות של יין או תבניות קרח, צבעי מאכל אדום, צהוב וכחול, מקלות ארטיק, דפים לבנים A3, קעריות מים, גירים צבעוניים ולבנים.

פתיחה

- ↪ **הסבירו לתלמידים:** במפגש הקודם ערכנו ניסויים עם מים וחומרים שונים.
- ↪ למים תכונות רבות. מים יכולים להופיע במצבי צבירה שונים. למה הכוונה?

↪ המים שאנחנו שותים הם מים במצב צבירה... (אפשרו לילדים לענות: נוזלי).

↪ כשמקפאים מים נוצר קרח – זהו מצב צבירה... מוצק.

↪ כשמרתחים מים הם הופכים לאדים – איזה מצב צבירה זה? נכון, גז.

↪ היום נתנסה, ניצור ונצייר עם מים בשני מצבי צבירה שונים – מוצק ונוזל.

מצב צבירה מוצק – צובעים עם קרח צבעוני

הכנה מוקדמת

↪ מכינים עם הילדים קרח צבעוני (יום לפני הפעילות).

↪ כל תלמיד מקבל שלוש כוסות חד-פעמיות קטנות עם מים ומערבב

בכל כוס צבע מאכל שונה: צהוב, אדום או כחול.

↪ מכניסים לכל כוס מקל של ארטיק ומכניסים למקפיא.

אופן ההכנה

↪ מחלקים לכל תלמיד דף לבן בגודל A3.

↪ שולפים בכל פעם בעזרת המקל את הצבע הקפוא שיצרתם. מציירים וצובעים על הדף עם הקרחונים הצבעוניים.

מצב צבירה נוזל – צלליות מים

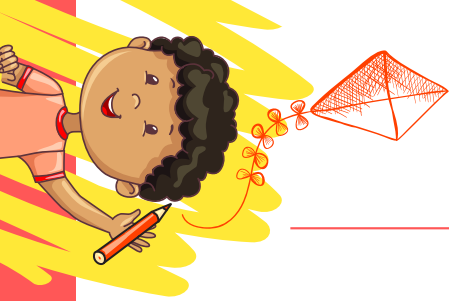
מהלך הפעילות

↪ התלמידים שופכים קצת מים על המדרכה בחצר וצריכים לעקוב אחרי המים. המים נספגים ויוצרים על המדרכה כתמים בצורות שונות.

↪ התלמידים מתבוננים ומגלים – אילו צורות יצרו המים על המדרכה?

↪ התלמידים עוברים על קווי המתאר של הכתם שנוצר ומשלימים את הציור המיוחד כיד הדמיון הטובה עליהם.

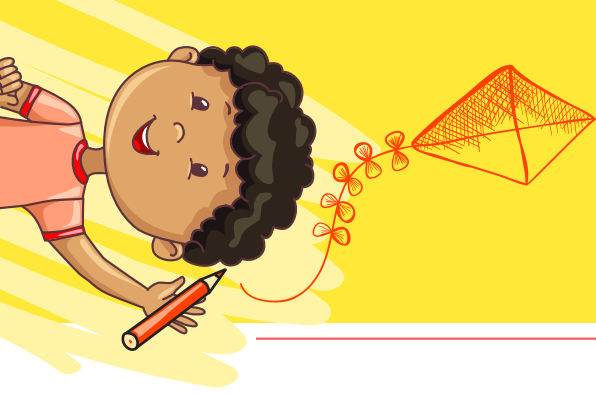

סיכום שבועי

במהלך השבוע חקרנו, התנסינו, יצרנו, שיחקנו ונהנינו מהמים. למדנו שהמים הם אחד המקורות החשובים ביותר של האדם. למדנו על דרכים לשמור על הים ובעלי החיים הימיים. מי יכול לספר לנו מהן הדרכים שמצאנו? התנסינו במשחק ויצירה עם מצבי הצבירה השונים של המים. אילו מצבי צבירה גילינו שיש למים? בשבוע הבא נמשיך לבלות ב"קיש פעיל ובריא" ונגיע לחוף הים. נבדוק את רזי החול, נעקוב אחר עקבות בחול, ניצור, נכיר ונלמד על חיי הזוחלים.

סיום היום

לפניכם פעילויות שתוכלו לשבץ בפלח זה של היום. בחרו פעילות אחת לכל יום. מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם ולעודד את הילדים לקחת חלק בפעילויות, ליזום ולהרחיב אותן בעצמם.

הולכים הביתה עם מילה טובה

עזרים: כדור ים.

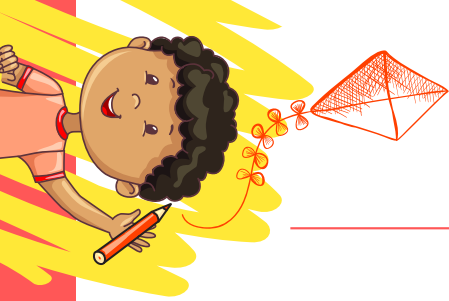
מהלך הפעילות

- ↪ התלמידים עומדים במעגל ומוסרים את הכדור מאחד לשני.
- ↪ **סבב ראשון:** התלמיד שהכדור נמסר אליו מסכם את היום ב"מילה טובה" – משפט קצר על תחושותיו מהיום שהיה (למשל: "היום היה לי כיף לשחק בתחנות ריענון").
- ↪ **סבב שני:** התלמיד שהכדור נמסר אליו אומר "מילה טובה" על היום הצפוי לו מחר (למשל: "אני מחכה למחר כדי לערוך ניסויים עם מים").
- * ניתן לשחק את המשחק גם עם כדור דמיוני.

ים יבשה

מהלך המשחק

- ↪ מותחים חבל ומניחים על הרצפה. מחליטים איזה צד הוא הים ואיזה צד הוא היבשה.
- ↪ אחד הילדים נותן את ההוראות לקבוצה (בגמר המשחק הקפידו להחליף).
- ↪ כאשר אומרים "ים" על הילדים לקפוץ לצד ה"ים", וכאשר אומרים "יבשה" עליהם לקפוץ לצד ה"יבשה". ילד שנמצא במקום הלא-נכון יוצא מן המשחק.
- ↪ בשלבים מתקדמים יותר אפשר לנסות לבלבל את המשתתפים ולתת הנחיות המורכבות מסדרת הוראות, למשל: "ים-יבשה-יבשה-ים".
- ↪ בהוראה "יבשה" (ים ויבשה) – יש להניח רגל אחת בים ורגל שנייה ביבשה. כשמכריזים "שיטפון" – הילדים רצים למקום בולט וגבוה.

ילדים מדריכים

אחת לשבוע בחרו קבוצת תלמידים שתהיה אחראית להדריך את כל הילדים במהלך משחק חברתי קצר. יש לבחור את התלמידים בתחילת יום הפעילות ולאפשר להם לתכנן ולהתארגן. עזרו לתלמידים לבחור משחק פשוט הקשור לנושא השבועי, לארגן את המרחב באופן מותאם ולהדריך את חבריהם.

יוגה ים

מהלך הפעילות

↪ **הסבירו לתלמידים:** בעולם היוגה מנחי הגוף לקוחים מעולם החי והטבע. היום נתעמל ביוגה, והנושא המרכזי הוא ים. קדימה, בואו ננסה.

↪ הציגו לתלמידים את התמונות של מנחי הגוף והדריכו אותם בהתאם.

4. מנח דולפין

3. מנח סרטן

2. מנח מדוזה

1. מנח כריש

תערוכת סיכום השבוע

בימי חמישי צרו, בשיתוף התלמידים, תערוכה המייצגת את העשייה והחווייה שלכם במהלך השבוע שחלף. מסדרים שולחן חגיגי ומניחים עליו את היצירות שייצרו התלמידים במהלך השבוע. התלמידים מקשטים את השולחן ומוסיפים כרטיסיות מידע הקשורות לנושא. מצלמים את התערוכה ושולחים למשפחות.

שבוע שלישי

נושא:

סיפורו של חוף

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
פעילות עם שיר: כמו ים	שלום אדוני המלך – חידון בפנטומימה בנושא חוף הים	הידעת? תכונות החול	איך אני מרגיש היום ללא מילים (הבעות פנים ושפת גוף)	פעילות רוגע והרפיה – מבליים בחוף הים	פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים					
פעילות חברתית משחקים בחוף יצירה – מטקות	פעילות חברתית מי גר בחוף? יצירה – צב	פעילות חברתית בעקבות העקבות	חוג העשרה	פעילות יצירה – חול צבעוני	פעילות חינוכית העשרתית
הולכים הביתה עם מילה טובה	מנחשים מילים של קיץ	ילדים מדריכים	רוקדים עם הגלים	תערוכת סיכום השבוע	סיום היום

מבוא למובילי הצהרון

השבוע השלישי עוסק בנושא "סיפורו של חוף".

חוף הים הוא מקום שכמעט כולם אוהבים לבלות בו, בעיקר בקיץ.

השבוע נחקור עם הילדים את החוף: נשוחח על החוף ונגלה את תכונותיו, נשחק במשחקי חוף, נבחן את חשיבות החוף עבור החיות, ניצור, נלמד ונחוה חוויות מהנות.

פתיחה והתכנסות

לפניכם פעילויות בנושא "סיפורו של חוף" שיש לשבץ בפתיחת היום. מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם, ולעודד את הילדים לקחת חלק בפעילויות, ליזום ולהרחיב אותן בעצמם.

כמו ים

מהלך הפעילות

- ↪ השמיעו לתלמידים את השיר "כמו ים" (מילים: יהונתן גפן, לחן: יוני רכטר). הקלידו ביוטיוב "כמו ים" או היכנסו לקישור: <https://www.youtube.com/watch?v=PuORT98tNzY>
- ↪ התלמידים מתהלכים בחדר לצלילי המוזיקה, תוך שהם אוחזים בידם צדף דמיוני. כולם מדמיינים שהם הולכים על החול החם. כשפוגשים חבר מברכים אותו לשלום.
- ↪ כששומעים את המילים: "אם שמים אותו ליד האוזן השנייה, שומעים..." התלמידים אומרים אחד לשני דבר אחד שהם שומעים בחוף הים (למשל: את הגלים, רעש של מטקות, קולו של מוכר הארטיקים).

הידעת? תכונות החול

עזרים: מחשב ומקרן.

מהלך הפעילות

- ↪ שאלו את התלמידים – מהו מקור החול? כיצד נוצר חול?
- ↪ הסבירו לתלמידים: החול מקורו בסלעים ואבנים שנשחקו ורוסקו לפירורים זעירים. אילו צבעים של חול הם מכירים ומדוע יש צבעים שונים של חול?

צבעו של החול, שבא לא פעם מאבן חול, נקבע על ידי המינרלים שמהם הורכב הסלע המרוסק שממנו נוצר החול. בגלל המינרלים השונים המגיעים מהים, כמו קונכיות לבנות, אלמוגים, אבן גיר, נחושת או ברזל, החול מקבל גוונים שונים. לדוגמה, חול הים מקבל גוון חום בהיר ואף לבן המגיע מהמינרלים של קונכיות ואלמוגים.

בדרום הארץ נוכל למצוא חול צבעוני במכתש רמון, במכתש הגדול ובמכתש הקטן.

לחול שימושים רבים. למה לדעתכם משמש החול? ערכו רשימת שימושים על הלוח בהתאם לתשובות הילדים.

סכמו:

↪ חול סינתטי מיוצר במפעלים לריסוק סלעים למטרות בניין, והוא אחד המרכיבים העיקריים בבטון ומועדף על פני חול רגיל.

↪ שקי חול משמשים להגנה מפני שיטפונות.

↪ חול המחומם לטמפרטורות גבוהות משמש להכנת מרבית סוגי הזכוכית.

↪ מהי טכניקת התזת חול ולמה היא משמשת – לניקוי משטחים גדולים.

↪ ארגז חול – משמש משחק לילדים בגני ילדים ופארקים.

↪ הנפשת חול – סוג של אנימציה או אומנות במה שבמסגרתה האומן יוצר סרט – ציור בחול, על ידי זריית חול על גבי משטח מואר והזזתו.

צפו יחד בסרטון המציג הנפשה בחול תוך שימוש במוזיקה. הקלידו ביוטיוב: "שירים באנימציות חול – יד ביד – ילדות ישראלית", או היכנסו לקישור: <https://www.youtube.com/watch?v=UC-od0M7XCc&t=5s>

פעילות רוגע והרפיה – מבלים בחוף הים

פתיחה

הסבירו לתלמידים: היום נרגל הרפיה.

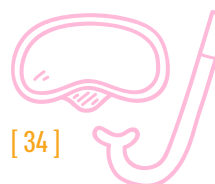
זכורים? הרפיה היא מצב שבו אנו מנקים את הראש ממחשבות, נכנסים לשלווה, מבצעים נשימות ומקשיבים לגוף שלנו.

מהלך הפעילות

- ↪ יושבים במעגל בישיבה מזרחית בגב זקוף ועיניים פקוחות.
- ↪ הנחו את התלמידים: אנחנו מדמיינים שאנחנו יושבים על חול רך ונעים בחוף הים.
- ↪ אנחנו מושכים באוזניים קלות ומקשיבים לרעש הגלים הקרבים לחוף, מתנפצים וחוזרים בחזרה לים.
- ↪ שומעים את ה"טק טק טק טק"? זהו צליל כדור הגומי המכה במטקות.
- ↪ אנחנו ממצמצים בעיניים, מביטים לשמיים ורואים קבוצה של שחפים עפה מעל החוף.
- ↪ אנחנו יושבים על החול. אתם מרגישים את החול בכפות הרגליים? בעזרת כף היד אנחנו אוספים את החול הרך ונהנים מהתחושה שהוא מתפזר לו אט-אט בין אצבעות הידיים.
- ↪ אנחנו מריחים לרגע את האוויר הנעים ואת ריחות הגלידה והקרטיב הקרים, מלקקים עם הלשון ונהנים מהטעם המתוק והטעים.
- ↪ עכשיו מיישרים רגליים ולרגע קט טובלים את כפות הרגליים במים הקרירים.
- ↪ אנחנו מתמלאים בשמחה ושמים את היד על הלב.
- ↪ נשאף אוויר דרך האף וננשוף אותו החוצה לאט-לאט. נחזור על הנשימות פעמיים.
- ↪ נצמיד כף אל כף ונאמר תודה.
- ↪ בסיום תרגיל ההרפיה שוחחו עם הילדים על התחושות – באילו חושים השתמשו ואיך הרגישו במהלך התרגיל.

פעילויות חינוכיות העשרתיות

לפניכם פעילויות חינוכיות-העשרתיות בנושא השבועי: סיפורו של חוף.

פעילות חברתית – משחקים בחוף

עזרים: צלחות נייר חד-פעמיות, מקלות רופא, פונפונים גדולים, צבעי פנדה, ניירות צבעוניים ודבק פלסטי.

פתיחה

- ↪ שאלו את התלמידים: היכן אנו נוהגים לבלות בקיץ? בקיץ אנחנו נוהגים לבלות בחוף הים.
- ↪ מה אתם אוהבים לעשות בחוף הים?
- ↪ באילו משחקים אתם אוהבים לשחק?
- ↪ האם כל משחק מתאים לשחק על החול?
- ↪ בחוף הים נוהגים לשחק במשחקי כדור, כדור ים, כדור רשת, כדור עף ומטקות. מכירים את משחק המטקות?
- ↪ מטקות הן המצאה ישראלית. זהו משחק מסירות המיועד לחוף הים.
- ↪ זהו משחק לשני משתתפים, ומטרתו להתמסר בכדור גומי כמה שיותר פעמים בעזרת שני מחבטים עגולים עשויים מעץ, בלי שהכדור ייפול לרצפה.
- ↪ זהו משחק מהנה בעיקר בגלל שאין בו מנצח או מפסיד – פשוט מתמסרים.
- ↪ בואו נכין משחק מטקות אישי ואחר כך נתרגל ונשחק.

שלב א' – הכנת משחק מטקות אישי

אופן ההכנה

- ↪ כל תלמיד מקבל 2 צלחות נייר ומקשט אותן כרצונו (ניתן להדביק חתיכות נייר צבעוניות ולשלב כמה חומרים).
- ↪ מדביקים את מקלות הרופא בצד האחורי של כל צלחת ומכינים את המטקה.

שלב ב' – מתרגלים ומשחקים

הוראות המשחק

← מחלקים את התלמידים לזוגות.

← התלמידים מתמסרים ביופון בעזרת המטקות, ומשתדלים לא להפיל את הפופון על הרצפה.

פעילות חברתית – מי גר בחוף?

עזרים: מחשב, מקרן, בקבוקים מפלסטיק 500 מ"ל, מספריים, לורדים, טושים, חומר סול, שבלונה של צב, עיניים זזות ודבק פלסטי.

פתיחה

← מה למדנו במפגש הקודם? במפגש הקודם שוחחנו על משחקים שמשחקים בחוף הים.

← מה עוד יש בחוף הים? בחוף הים יש צדפים, חול וים וגם בעלי חיים. היום נכיר את אחד מבעלי החיים שחיים בחוף.

← הציגו בפני התלמידים את התמונה הבאה ושאלו אותם: מה רואים בתמונה?

התשובה: ביצים של צבי ים.

← האם ראיתם פעם צבי ים או ביצים שלהם?

הסבירו לתלמידים: בעונת ההטלה, בין החודשים מאי וספטמבר, עולות נקבות צבי הים אל החוף כדי להטיל את ביציהן ביבשה, מטרים ספורים מהים. נקבת הצב עולה בחוף החולי עד שהיא מגיעה מעבר לקו הגאות (קצה גבול המים). היא צריכה להטיל את הביצים רחוק מספיק מהמים המלוחים, שכן הם עלולים להזיק לקליפת הביצה העדינה. היא חופרת גומה, מטילה בתוכה את הביצים ומקפידה לכסותן היטב בחול. הביצים מודגרות בחום השמש במשך כחודשיים. צבי הים הקטנים בוקעים במשך כמה לילות ופונים היישר אל הים. האור הבהיר המוחזר מקצף הגלים מסמן להם את הדרך אל הים ועליהם להגיע לשם במהירות.

← בואו נצפה בסרט של החברה להגנת הטבע המתאר את התהליך, ומסביר מהן הסכנות האורבות לצבים הקטנים. הקלידו ביוטיוב: "סרט תיעודי: מצילים את צבי הים", או היכנסו לקישור:

<https://www.youtube.com/watch?v=lz-KXAU89ac>

דיון במליאה

- ← לאחר שצפיתם בסרט, האם לדעתכם הצבים מוגנים בחוף ללא עזרה?
- ← איך אומרים צב ברבים?
- ← מה הסכנות האורבות לצבונים הקטנים בחוף? (השלכת פסולת על הקן, הרס החוף, מחסום שנבנה על ידי האדם כמו הרים מלאכותיים).
- ← כיצד ניתן לעזור להם?
- ← היום נכין צבי ים.

יצירה – צבי ים

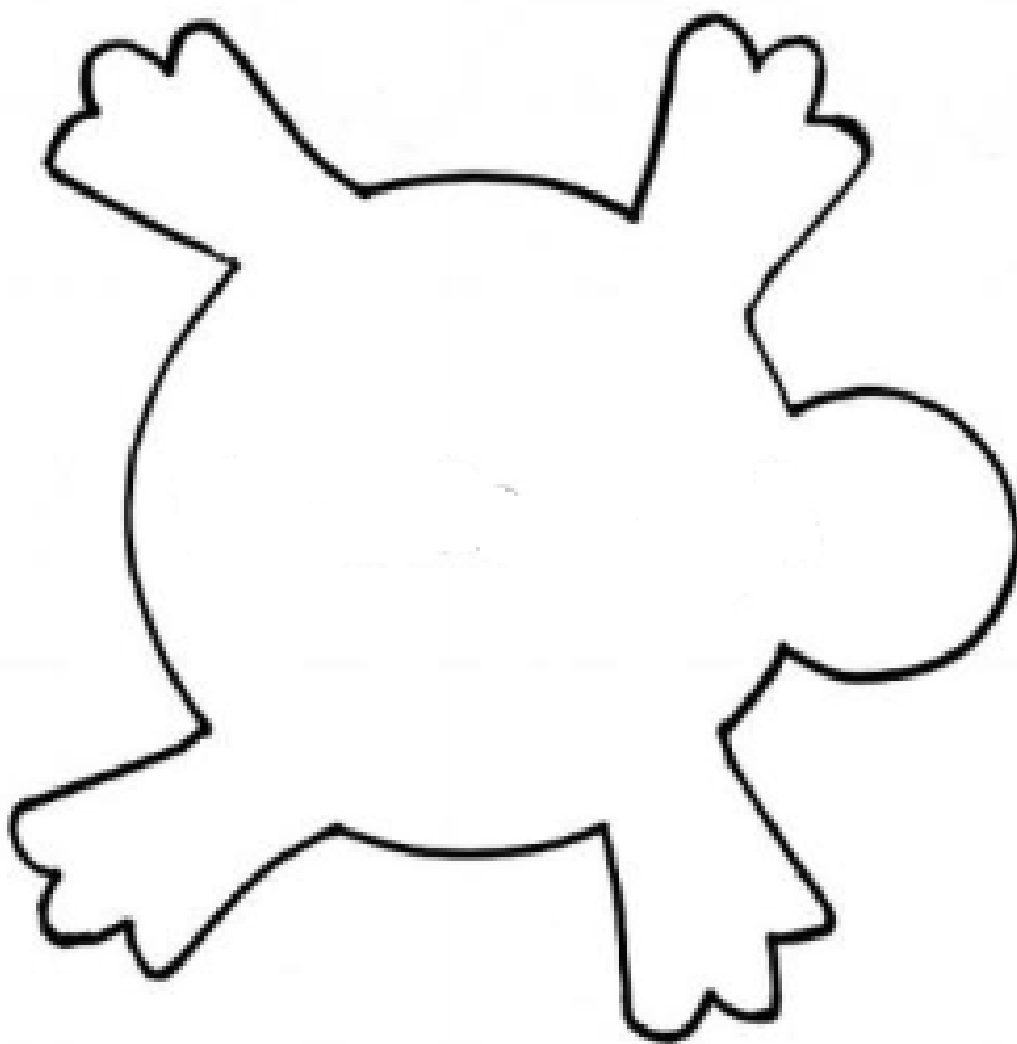
אופן ההכנה

- ← משרטטים על גבי סול את גוף הצב, אפשר להיעזר בשבלונה. גוזרים, צובעים ומדביקים עיניים זזות.
- ← יוצרים את השריון: חותכים את הרבע התחתון של בקבוק מים קטן.
- ← צובעים ומקשטים את תחתית בקבוק הפלסטיק עם לורדים.

- ← מורחים לאורך תחתית הבקבוק דבק פלסטי ומדביקים במרכז הגוף של הצב.
- ← לאחר שהשריון התייבש ניתן להכניס את הצבים לתוך קערת מים ולצפות במתרחש.

סיכום

מה עשינו היום? איך הרגשנו? היום יצרנו צבי ים שיעזרו לנו לזכור לשמור על החופים, כדי לשמור על צבי הים החיים בהם.

פעילות חברתית – בעקבות העקבות

עזרים: מחשב, מקרן, תמונה של עקבות בחול, תמונות של עקבות החיות הללויות.

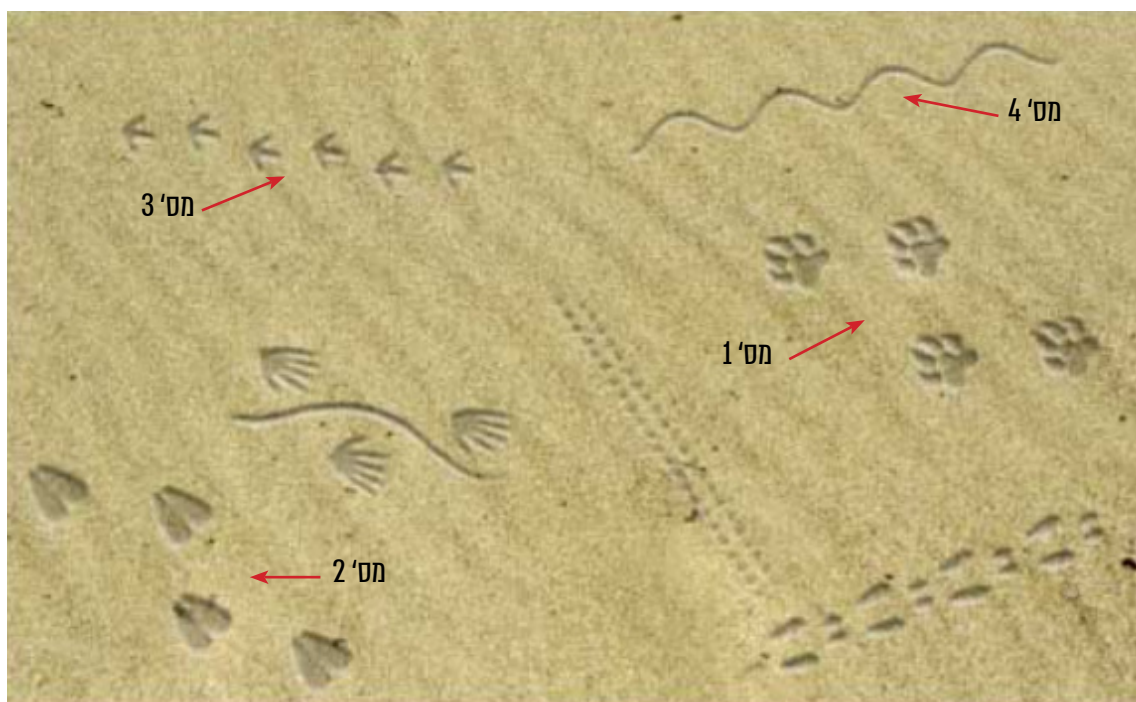
פתיחה

הסבירו לילדים: במפגש הקודם הכרנו את צבי הים הנמצאים בחוף. היום נהפוך ל"בלשים צעירים", נחקור ונגלה שבליה החולות מתמלאים חיים. חלק מבעלי החיים שהתחבאו במשך היום מגיחים ממקומות המסתור שלהם ויוצאים לאכול ולפעילויות אחרות. נתבונן על עקבות בעלי החיים בחול וננחש: מי היה כאן?

מהלך הפעילות

שלב א' – חידון

הציגו בפני התלמידים את תמונות העקבות הבאות, כפי שצולמו בפארק החולות באשדוד, ונסו לנחש למי הן שייכות:

למי שייכות עקבות מס' 1?

כלב

שועל

נמר

התשובה: שועל

מה אתם יודעים על השועל? לאיזו משפחה הוא שייך?

חפשו בגוגל תמונות שועל מצוי והסבירו לילדים: השועל המצוי שייך למשפחת הכלביים, ולכן עקבותיו דומים לעקבות של כלב: שתי אצבעות לפני כרית כף הרגל, ושתיים משני צידיה. השועל המצוי נמצא בכל הארץ, והוא חיה לילית. ביום הוא נח במאורות, ולאחר השקיעה הוא יוצא לפעילות חיפוש אחר מזון.

למי שייכות עקבות מס' 2?

כלב

סוס

צבי

התשובה: צבי

חפשו בגוגל תמונות צבי והסבירו לילדים: הצבי הישראלי, סמל ליופי ולמהירות, חי בכל רחבי הארץ, בסביבות חיים מגוונות. הצבאים יוצאים בלילה. מלבד עקבותיהם הנראות בשטח, אפשר לזהות את נוכחותם על ידי "תחנות ריח" – ערמות גללים שהם משאירים אחריהם לשם סימון הטריטוריה שלהם.

למי שייכות עקבות מס' 3?

לטאה

צבי

חוגלה (ציפור)

התשובה: חוגלה.

חפשו בגוגל תמונות חוגלה והסבירו לילדים: החוגלה היא ציפור הדומה לתרנגולת. אם ניתקל בה היא תימלט מאיתנו בריצה מהירה. החוגלה היא קרובת משפחה של התרנגולת, וכמוה היא שוכנת בקרקע ועפה רק כשהסכנה קרובה. רגליה החזקות מסייעות לה לחפור בקרקע ולחפש את מזונה.

למי שייכות עקבות מס' 4?

לטאה

חיפושית

נחש

התשובה: נחש.

חפשו בגוגל תמונות נחש חולות והסבירו לילדים: נחש החולות הוא נחש קטן, עדין וצבעוני. סימן ההיכר שלו הוא מגן גדול מעל חרטומו, המסייע לו להתחפר בחול. נחש החולות פעיל בלילה, ואילו ביום הוא מתחפר במחילות או מתחבא בחול או מתחת לעצמים על פני החול.

שלב ב' – בעקבות העקבות

מהלך הפעילות

גזרו את העקבות של החיות הליליות המופיעות בחולות ומספרו אותן מ-1 עד 4.

שועל מצוי

נחש החולות

שועל מצוי

נחש החולות

- ↪ תלו את התמונות במרחבי בית הספר (בשטח מוגבל), מחוץ לכיתת הצהרון.
- ↪ חלקו את התלמידים לשתי קבוצות.
- ↪ כל קבוצה יוצאת למצוא את העקבות עם דף נייר ועיפרון. עליהם לרשום על הדף את מספר התמונה ולמי לדעתם שייכות העקבות המופיעות בה.
- ↪ תלמידים שזיהו נכון את אחת העקבות מקבלים משימה מתוך המשימות הבאות. לאחר ביצוע המשימה הם יוצאים לחפש עקבות נוספות.

להלן המשימות:

- ↪ צרו נחש משישה פרטי לבוש (נעליים, גרביים, סנדלים, כובע).
- ↪ השמיעו שלוש יללות של שועל.
- ↪ זחלו כמו נחשים מנקודה אחת לשנייה.
- ↪ עמדו בשורה ודלגו בקצב אחיד מנקודה אחת לשנייה.

סיכום ודיון במליאה

הסבירו לתלמידים: היום הכרנו את סיפורו של החוף, וגילינו שלא רק האדם מבלה בחוף. בחוף יש עולם ומלואו של בעלי חיים, רובם פעילים בשעות הלילה.

← מאיזו פעילות הכי נהניתם?

← מה מיוחד בחיות שהכרנו?

← איזו חיה הכי סקרנה אתכם?

← איך אתם יכולים להמשיך ולשמור על החוף ועל בעלי החיים שבו?

פעילות יצירה – חול צבעוני

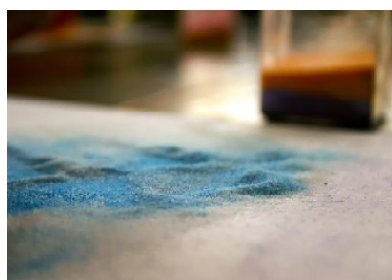
עזרים: מלח, גירים צבעוניים, כפות חד-פעמיות וקעריות חד-פעמיות, בקבוקים מפלסטיק/ כוסות חד-פעמיות בגודל בינוני, בקבוק קטן מפלסטיק להכנת משפך/ דף נייר מגולגל לחרוט, כפיות חד-פעמיות ושיפודים.

מהלך הפעילות

שלב א'

1. כל תלמיד מקבל חופן מלח וחצי גיר צבעוני (אחד).
2. מגלגלים את הגיר על המלח עד שהמלח נצבע.
3. את המלח הצבעוני ממיינים לקערות חד-פעמיות לפי צבעים.

ראו דוגמה בתמונות לאופן ההכנה:

שלב ב'

↪ מכניסים את המשפך לפיית הבקבוק.

↪ בעזרת הכפית מוסיפים בכל פעם שכבה צבעונית של חול.

↪ מומלץ לשלב צבעים כהים עם בהירים.

↪ מומלץ לא למלא עד הסוף.

↪ בסוף התהליך ניתן להכניס שיפוד קרוב לדוכנות הבקבוק וליצור צורות מעניינות בחול.

סיכום שבועי

מה עשינו במהלך השבוע? איזו פעילות אהבתם במיוחד? במהלך השבוע שיחקנו, למדנו, התנסינו והכרנו את חוף הים והחיים שבו. הכנו מטקות המתאימות למשחק על החוף, הכרנו את עולם צבי המים ולמדנו כיצד אנו יכולים לשמור עליהם, עקבנו אחר עקבות של חיות הפעילות בלילה בחולות ואף יצרנו חול צבעוני.

בשבוע הבא נעסוק בשמש הקיצית, נהיה "חכמים בשמש", נבין את חשיבות השמש בחיי האדם, נטעם טעמי קיץ, נשחק באור וצל ונכיר את עולם הזוחלים.

סיום היום

לפניכם פעילויות שתוכלו לשבץ בפלח זה של היום. בחרו פעילות אחת לכל יום. מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם, ולעודד את הילדים לקחת חלק בפעילויות, ליזום ולהרחיב אותן בעצמם.

מנחשים מילים של קיץ

עזרים: לוח וטוש מחיק.

מהלך הפעילות

- ← אחד התלמידים בוחר מילה או צמד מילים הקשורים לנושא "קיץ פעיל ובריא" ולא מגלה לאף אחד.
- ← התלמיד מסרטט על הלוח קווים כמספר האותיות במילה.
- ← על התלמידים לנחש מאילו אותיות מורכבת המילה שהתלמיד בחר.
- ← בכל פעם שהתלמידים צודקים – רושמים את האות במקום המתאים. ממשיכים עד שמגלים את המילה.

רוקדים עם הגלים

עזרים: מחשב ומקרן.

הקרינו לתלמידים את הסרטון: "גלשן – שיר מתוך החוף של רינת", ביצוע של השיר "גלשן" (מילים ולחן: דני סנדרסון). היכנסו לקישור: <https://www.youtube.com/watch?v=6QtwMqly2RY>. אם לא ניתן להקרין, שירו עם הילדים את השיר.

מהלך הפעילות

הסבירו לתלמידים: אנחנו יוצאים לבלות בחוף הים, מהרו לעלות על הגלשן, עמדו ביציבות והפעילו את הדמיון, כי הנה אנו תכף מתחילים.

הילדים רוקדים לצלילי השיר. בשלב הראשון – ריקוד חופשי. בשלב השני בוחרים "תלמיד מוביל" שממציא תנועות ומרקיד את חבריו. מחליפים מדי פעם את התלמיד המוביל.

שבוע רביעי

נושא:

שמש קיצית

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
פעילות עם שיר - לעולם בעקבות השמש	שלום אדוני המלך - חידון בפנטומימה בנושא חכם בשמש	פעילות בעקבות סיפור - "חכם בשמש" מאת מרים זרקא	איך אני מרגיש היום - תיבת הרגשות	פעילות בתנועה - חכם בשמש	פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים					
פעילות חברתית חוקרים ומתנסים	פעילות חברתית משחקים של אור וצל	פעילות חברתית טעמים של קיץ	חוג העשרה	פעילות יצירה - הכנת ויטראז' מסיבת סיום	פעילות חינוכית העשרתית
הולכים הביתה עם מילה טובה	חם וקר	הכנות לקראת מסיבת הסיום	המשך הכנות לקראת מסיבת הסיום	תערוכת סיכום השבוע	סיום היום

מבוא למובילי הצהרון

השבוע הרביעי והאחרון עוסק בשמש הקיצית, ולקראת סוף השבוע נעסוק בסיום ובפרידה. השמש היא מקור האור והחום של כדור הארץ. בלעדיה לא היו האדם, החי והצומח יכולים להתקיים. השבוע נערוך היכרות עם השמש הקיצית ונבדוק עם התלמידים את השפעותיה על גוף האדם והסביבה. נערוך ניסויים, נחקור ונשחק עם הצל ונהנה מטעמי הקיץ. נסכם וניפרד מהתלמידים בטקס ומסיבת סיום.

פתיחה והתכנסות

לפניכם פעילויות בנושא **"שמש קיצית"** שיש לשבץ בפתיחת היום.

מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם, ולעודד את הילדים לקחת חלק בפעילויות, ליזום ולהרחיב אותן בעצמם.

לעולם בעקבות השמש

מהלך הפעילות

➔ השמיעו לתלמידים את השיר "לעולם בעקבות השמש" (מילים: אהוד מנור, לחן: רוני וייס). הקלידו ביוטיוב "שירי -

<https://www.youtube.com/watch?v=Rc76y7ELPc0> לעולם בעקבות השמש", או היכנסו לקישור

➔ למדו את התלמידים את הפזמון החוזר ושירו יחד. נסו לזהות יחד את החרוזים המופיעים בשיר (למשל: חמים-

קסמים-תמים). שוחחו על מצב הרוח שהשיר מעורר בנו. האם זהו שיר שמח? קצבי?

➔ לסיום כולם רוקדים יחד לצלילי השיר.

פעילות בעקבות סיפור – "חכם בשמש" מאת מרים זרקא

עזרים: דפים לבנים A4, כלי כתיבה וטושים.

מהלך הפעילות

הקריאו לתלמידים סיפור בחרוזים: "חכם בשמש" מאת מרים זרקא.

שלום, אני אפרים, אני ילד כמו כולם
אבל יש לי בעיה, אני קצת שכחן
אתמול נסעתי על האופניים לטיול בירושלים
היה ממש חם ועוד לפני שהטיול תם
שמעתי את דוושות האופניים לוחשות ומדווחות:
"אוי, אפרים, ממש חם, איך שכחת את הכובע לחבוש?"
אז חזרתי הביתה וכובע חבשתי ולדרך שוב יצאתי
ושוב לקחתי את האופניים כדי לנסוע לירושלים

היה ממש חם ועוד לפני שהטיול תם
שמעתי את דוושות האופניים לוחשות ומדוושות:
"אוי, אפרים, ממש חם
ללא מים לשתייה, הטיול הוא בעיה
מצמא אתה תתייבש, חזור הביתה בלי להתבייש"
אז הביתה חזרתי, את המים לקחתי
ולדרך שוב יצאתי
שוב לקחתי את האופניים כדי לנסוע לירושלים
ושוב היה ממש חם
ועוד לפני שהטיול תם
שמעתי את דוושות האופניים לוחשות ומדוושות:
"תהיה בבעיה אם לא תמרח קרם הגנה"
אז הביתה חזרתי וקרם הגנה מרחתי
ולדרך שוב יצאתי ושוב לקחתי את האופניים
כדי לנסוע לירושלים
היה ממש חם ועוד לפני שהטיול תם
שמעתי את דוושות האופניים לוחשות ומדוושות:
"אוי, אפרים, האור מסנוור בעיניים
מיד חזור לקחת משקפיים
כדי לשמור על העיניים"
אז הביתה חזרתי, משקפיים לקחתי
על העיניים הרכבתי ושוב לקחתי את האופניים
כדי לנסוע לירושלים
ולפני שיצאתי לדרך את עצמי בדקתי
כובע עולה לראש, אותו מיד לחבש
על העיניים מגינים, משקפיים מרכיבים
על הגוף שומרים, קרם הגנה טוב מורחים
את המים לשתייה עם בקבוק לתלייה
יופי, אני מוגן ומזומן
לקחת את האופניים כדי לנסוע לירושלים
אך אוי, מה קרה?
איך פתאום השמש שקעה?
אז את הטיול דחיתי בינתיים
אולי מחר אגיע לירושלים.

דיון במליאה

- ↪ האם אהבתם את הסיפור?
- ↪ מה הרגשתם במהלך הסיפור? מה חשבתם?
- ↪ מה קרה לאפרים כשרצה לצאת לטיול? מה הוא שכח?
- ↪ למה חשוב למרוח קרם הגנה, להרבות בשתיית מים, לחבוש כובע?
- ↪ האם אתם מכירים את הביטוי "חכם בשמש"? מה לדעתכם משמעות הביטוי?

איך אני מרגיש היום? (תיבת הרגשות)

עזרים: קופסת קרטון קטנה, טושים, ניירות צבעוניים ודבק סטיק.
הכנה מוקדמת: מכינים בשיתוף התלמידים תיבת רגשות מעוצבת.

מהלך הפעילות

1. כל תלמיד חושב על משהו טוב אחד שקרה לו היום (מילה טובה מחבר/ה, משחק מהנה שהשתתף בו בהפסקה, מילה טובה מההורים בבוקר וכו'). הילדים רושמים על פתק ומכניסים לתיבת הרגשות.
2. כל תלמיד חושב על משהו לא נעים שקרה לו במהלך הבוקר (מילה לא נעימה, ריב עם חבר/ה). רושמים על פתק ומכניסים לתיבת הרגשות.
3. אפשרו לתלמידים לשותף בחוויות שהכניסו לתיבה. נהלו שיח, ותנו מקום להבעת רגשות.
4. אפשרו לילדים להכניס פתקים נוספים לתיבה במהלך השבוע.

פעילות בתנועה – חכם בשמש

מהלך הפעילות

- ↪ מתרגלים הגנה מפני השמש לצלילי השיר "מכת שמש" (מילים: דורי בן זאב, לחן: יגאל בשן). הקלידו ביוטיוב "מכת שמש – שיר מתוך החוף של רינת", או היכנסו לקישור: https://www.youtube.com/watch?v=qRPVC_RtUJLk&list=PL419YR22ubLDmN4nWRYdtXsPEqfUcwXTu
- ↪ עם הישמע הפזמון התלמידים מציגים בפנטומימה את הפעולות הבאות: שותים מים, מורחים קרם הגנה, חובשים כובע על הראש. ממשיכים לנוע במרחב לקצב המוזיקה בדילוג, הליכה מהירה, הליכה על קצות האצבעות וצעדי רדיפה.

פעילויות חינוכיות העשרתיות

לפניכם פעילויות חינוכיות-העשרתיות בנושא השבועי: שמש קיצית.

פעילות חברתית – חוקרים ומתנסים

עזרים: שני בקבוקי מים (מים קרים ומים חמים לשימוש המובילה בלבד), צבעי מאכל כחול ואדום, בריסטולים בצבעים כהים ובהירים.

קוביות קרח (ניתן למלא חצי כוס חד-פעמית במים ולהקפיא).

פתיחה

- ➡ מה אתם יודעים על השמש שלנו? מה היא נותנת לנו?
- ➡ לתלמידים: השמש היא הכוכב היחיד בכל מערכת השמש הפולט אור עצמי, כלומר השמש יוצרת אור. השמש היא מקור האור והחום של כדור הארץ. בלעדיה לא היו האדם, החי והצומח יכולים להתקיים. השמש דומה בגודלה לכוכבים רבים אחרים, אבל יחסית לכדור הארץ היא גדולה מאוד.
- ➡ בישראל השמש היא אוצר טבע חשוב מאוד. מדענים רבים משקיעים זמן בחשיבה כיצד אפשר לנצל את קרני השמש החמות לטובת התושבים. ד"ר תבור למשל המציא שיטה לחימום מים בעזרת קרני השמש בצורה חסכונית. המצאה זו נקראת דוד שמש ומשתמשים בה בכל העולם.
- ➡ בקיץ חם מאוד ולכן חשוב להקפיד לחבוש כובע, למרוח קרם הגנה, לשתות הרבה מים ולשהות במקומות מוצלים.
- ➡ כשחם לנו מאוד הגוף מנסה לקרר את עצמו, לכן אנו מזיעים, קצב נשימותינו עולה, כלי הדם שלנו מתרחבים וחילוף החומרים בגופנו יורד – אנחנו מוציאים הרבה אנרגיה. לעומת זאת, כשקר מאוד הגוף שלנו מגיב ברעד וצמרמורות וכלי הדם שלנו מתכווצים, ולכן בחורף יש להקפיד על לבוש חם.
- ➡ היום נערוך ניסויים, נחקור, נצפה ונתנסה בהשפעתן של קרני השמש עלינו ועל הסביבה, ונגלה כיצד חום וקור משפיעים על גופנו.

ניסוי 1

1. ממלאים בבקבוק אחד במים חמים (לשימוש המובילה בלבד).
2. ממלאים את הבקבוק השני במים קרים.
3. לבקבוק החם מכניסים טיפה של צבע מאכל אדום ולבקבוק הקר מכניסים טיפה של צבע מאכל כחול.
4. צופים במתרחש: הצבע האדום מתפשט מהר יותר בבקבוק החם לעומת הצבע הכחול, אשר נע בצורה איטית יותר בבקבוק הקר.

הניסוי הדגים תהליך דומה המתרחש בגוף: כשקר לנו זרימת הדם איטית, וכשחם זרימת הדם מהירה יותר.

ניסוי 2

הסבירו לתלמידים: הידעתם? צבעים כהים קולטים יותר חום שמש בהשוואה לצבעים בהירים. בואו נחקור ונתנסה עם קוביות קרח, ונגלה היכן קוביות הקרח נמסות מהר יותר – על צבעים כהים או על צבעים בהירים.

מהלך הניסוי

- ↪ פזרו בחצר, בשמש, דפי בריסטול בצבעים שונים. הניחו על כל דף קוביית קרח וצפו במתרחש.
- ↪ על איזה בריסטול נמסות הקוביות במהירות? על הבריסטול הבהיר או על הכהה?
- ↪ מדוע לדעתכם זה קרה?

פעילות חברתית – משחקים של אור וצל

עזרים: דפים לבנים בגדלים שונים – דפי שרטוט, דפים בגודל A4, דפים בגודל A3. עפרונות, צבעי פנדה, כלי כתיבה וצעצועים שונים, כגון מכוניות, חיות ובובות.

פתיחה

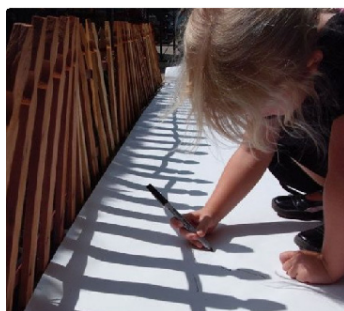
הסבירו לתלמידים: היום נצא לחקור איך הצל שלנו מתנהג. מה דעתכם, האם הצל משתנה בשעות היום השונות? האם הוא מתקצר או מתארך?

נשחק במשחקי אור וצל בחצר. נצא לחצר ונבדוק מה קורה כשקרני השמש פוגשות בחפצים, ניצור חיות או דמויות שונות בעזרת כפות הידיים, נצייר את הצל שלנו ונראה איך הוא "מתנהג".

פעילות ראשונה – בעקבות הצל

מהלך הפעילות

- ↪ התלמידים מתבוננים מסביב ומחפשים בחצר צל של חפץ, שית, פרח וכדומה.
- ↪ מניחים את הדף הלבן על האדמה ומציירים את קווי המתאר של הצל.
- ↪ ניתן לצבוע בתוך קווי המתאר שצויר, להוסיף פריטים ולפתח את הציור.

פעילות שנייה – יוצרים צלליות

מהלך הפעילות

↪ בקשו מהתלמידים להגיע ביום זה בחולצות לבנות.

↪ למדו את התלמידים ליצור צלליות של חיות לפי התמונות המופיעות בהמשך.

↪ התלמידים מתחלקים לזוגות ומתפזרים בחצר. כל תלמיד בתורו יוצר צלליות על גב החולצה של חברו. מומלץ לצלם את הצלליות שנוצרו.

פעילות שלישית – חפצים בטבע

↪ מעמידים את החפצים ליד הדף הלבן בחצר, כך שתתקבל הצללית שלהם.

↪ מציירים את קווי המתאר של הצלליות שנוצרו (ראו תמונה).

↪ מציירים ומוסיפים פריטים, צובעים ונהנים.

↪ אפשרו לתלמידים להציג בפני חבריהם את יצירותיהם.

סיכום ודיון במליאה

↪ הסבירו לתלמידים: היום חקרנו, יצרנו וראינו מה קורה כאשר קרני האור פוגעות בחפץ דומם או צומח. האור מגיע אלינו בצורת קרניים ישירות, לכן כאשר יש משהו אטום (ההפך משקוף) שעומד בדרכו, האור נחסם ונוצרת צללית.

↪ מאיזו פעילות הכי נהניתם היום?

↪ מה מיוחד בצל?

↪ האם שיחקתם פעם ביצירת צלליות בעזרת כפות הידיים שלכם?

פעילות חברתית – טעמים של קיץ

עזרים: פירות העונה: ענבים, אננס, אבטיח, מלון, אפרסק. ירקות: עגבנייה, מלפפון, פלפל אדום. קוביות קרח מרוסקות, מים ומיץ לימון.

פתיחה

במפגשים הקודמים חקרנו וראינו איך החום והאור שהשמש מייצרת משפיעים עלינו ועל הסביבה, ראינו את התנהגות קרני השמש כשפגעו בחפץ אטום ויצרו צל. היום נלמד איך שמש קיצית משפיעה על התזונה שלנו ועל הטעמים בעונת הקיץ.

הקיץ מביא איתו הרבה דברים טובים, בעיקר שמחה ומצב רוח טוב. היום ארוך יותר ואנחנו נוהגים לאכול מזון קל, טרי ומגוון. הקיץ מביא עימו טעמים של פירות העונה: אבטיח, ענבים, שזיפים, משמשים וירקות טריים. אנחנו מרבים לשתות מים כדי לצנן את הגוף ונהנים ממאכלים קרים.

היום נשחק את משחק הטעמים. ננסה לטעום בעיניים עצומות ולזהות את הטעמים השונים.

יש לוודא לפני הפעילות שאף אחד מהתלמידים לא אלרגי לאחד המצרכים.

מהלך הפעילות

- ↪ הזמינו כל תלמיד בתורו, כסו את עיניו ותנו לו להריח ולטעום מאחד החומרים שהכנתם מראש.
- ↪ בקשו מהתלמידים לשתף פעולה ולא לגלות לחברם מה הוא טועם. התלמיד מנחש מה הוא טעם באמצעות חוש הטעם והריח בלבד.
- ↪ בסיום המשחק ערכו דיון עם התלמידים על ההעדפות האישיות שלהם. הדגישו את קווי הדמיון והשוני ביניהם.
- ↪ שוחחו על פירות העונה, חשיבותה של תזונה עשירה בפירות וירקות והקפדה על שתיית מים.

פעילות יצירה – הכנת ויטראז'

עזרים: ניירות אפייה, רבעי בריסטול שחור, ניירות צלופן צבעוניים, דבק.

פתיחה

- ↪ הסבירו לתלמידים: אומנים רבים נעזרים בהשפעת קרני האור ביצירות שלהם. אחת השיטות שמשמשות בהשפעת קרני האור היא הוויטראז'. ויטראז' היא טכניקה באומנות שבה מחברים חלקי זכוכית צבעונית לחלון שלם וצבעוני. האור העובר דרך הוויטראז' מאיר את החדר בצבעים מרהיבים.
- ↪ היום נכין יצירה הדומה לוויטראז'.

אופן ההכנה

1. כל תלמיד מקבל חצי נייר אפייה וגוזר אותו לשני ריבועים.
2. גוזרים מהבריסטול השחור ארבע רצועות בגודל 20X2 ס"מ. מדביקים את הרצועות מסביב לאחד מריבועי נייר האפייה ליצירת מסגרת.
3. גוזרים צורות שונות מניירות הצלופן.
4. מדביקים את חתיכות הצלופן הצבעוני על נייר האפייה, חתיכה ליד חתיכה, בכיוונים שונים.
5. מדביקים את הריבוע השני של נייר האפייה על ניירות הצלופן המודבקים.
6. מניחים את התמונה על זגוגית החלון ונהנים מהוויטראז' המואר.

סיום היום ופרידה

השבוע, לקראת סיום, נשלב גם פעילויות העוסקות בסיכום ובפרידה. סכמו יחד עם התלמידים את החוויות שצברתם במהלך השבועות האחרונים, ותכננו איתם טקס סיום קצר.

חם וקר

מהלך הפעילות

אחד התלמידים יוצא מהחדר בעוד השאר מחביאים חפץ במרחב. התלמיד חוזר לחדר ומנסה לאתר את החפץ המוחבא. התלמידים מכוונים את התלמיד המחפש באמצעות אמירת "מתקרר/ קר/ קפוא" כשהוא מתרחק מהחפץ ו"מתחמם/ חם/ רותח" כשהוא מתקרב אליו.

הכנות לקראת מסיבת הסיום

התלמידים מתחלקים לקבוצות. כל קבוצה מתכננת פעילות חברתית למסיבת הסיום. במהלך טקס הסיום או המסיבה ביום האחרון, אפשרו לכל קבוצה להציג לחברים את הפעילות שתכננו כדי להפעילם.

מסיבת סיום

ביום האחרון ערכו את המסיבה. שבו עם התלמידים במעגל.

סכמו: במהלך השבועות האחרונים עסקנו ב"קיש פעיל ובריא", למדנו על חשיבות המים והשמש כמקור לחיים, למדנו על בעלי החיים הימיים ועל בעלי החיים הנמצאים בחוף הים, שוחחנו על חשיבות השמירה על הסביבה ועל עצמנו בקיש, שיחקנו, בילינו ונהנינו.

אפשרו לילדים המעוניינים בכך לשתף בעל-פה בתחושותיהם לקראת הסיום. שחקו עם הילדים במשחקים שהם תכננו ואפשרו להם להפעיל את חבריהם בקבוצות. הציגו במהלך המסיבה תערוכה ובה יצירות ופעילויות שביצעתם במהלך השבועות האחרונים, או כרטיסיות שעליהן התלמידים מסכמים בציור או בכתב את חוויותיהם.

סיימו את המסיבה במילה טובה לכל תלמיד ותלמידה ובאיחולי חופשה בטוחה ומהנה.